

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 28/10 04 om forløbet af de første 5 år af stop- og afviklingsordningen vedrørende helårsbeboelse i sommerhusområders virke

(Redegørelse nr. R 3)

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

1. Indledning/historisk redegørelse

Allerede i 1938 startede man i Danmark en arealplanlægning, som havde til hensigt at styre byudviklingen med baggrund i en differentieret arealanvendelse. Der blev derfor allerede på dette tidspunkt i lovgivningen fastlagt forbud mod helårsbeboelse i sommerhusområderne for at forhindre byvækst i disse områder.

By- og landzoneloven fra 1970 opdelte landet i byzoner, sommerhusområder og landzoner. Det var og er formålet hermed at sikre en planmæssig og økonomisk forsvarlig udbygning af byerne og beskyttelse af landskabet og det åbne land. Samtidig opnåedes herved en rationalisering og forenkling af bestemmelserne for bebyggelse i det åbne land.

Sommerhusområderne skal fastholdes til rekreative og fritidsmæssige formål og er derfor omfattet af regler, der sikrer at boligerne i disse områder som udgangspunkt kun må anvendes i sommerhalvåret og derudover til kortere ferieophold. Reglerne skal herigennem bl.a. også medvirke til, at der ikke opstår et u hensigtsmæssigt pres for at udlægge nye sommerhusområder.

Det nuværende forbud mod helårsbeboelse i sommerhusområder fremgår af planlovens § 40, og har i store træk haft den samme udformning siden 1977. Forbuddet blev indsat som en generel lovregulering i lov om sommerhuse og camping m.v., men blev i 1991 overført til planloven.

I planloven er det ligeledes bestemt, at der ikke kan udlægges nye sommerhusområder i kystnærhedszonen, ligesom eksisterende sommerhusområder skal fastholdes til feriemål. I den forbindelse må dog bemærkes, at Folketinget ved lov om ændring af lov om planlægning af 9. juni 2004 besluttede, at der indenfor en ramme af højst 8.000 og under nærmere vilkår kunne udpeges nye sommerhusgrunde.

Udover planlovens regler er sommerhusområdet i Danmark reguleret af den i EU traktatfæstede særregel »Sommerhusprotokollen«, der bestemmer, at det som udgangspunkt kun er danskere, der kan erhverve ferieboliger i Danmark uden tilladelse fra Justitsministeriet. Denne særregel, der fremgår af Erhvervsloven, suppleres udover af planloven, af sommerhuslovens regler om udlejning m.v. af ferieboliger.

2. Stop- og Afviklingsloven

Ifølge Danmarks Statistik var der i 1998 i Danmark ca. 200.000 sommerhuse, hvoraf ca. 15.000 var registrerede som helårsbeboelse for i alt ca. 27.000 personer.

Folketinget fandt, idet antallet af ulovligt helårsbeboede sommerhuse i perioden fra 1993 til 1998 var steget voldsomt med over 100 %, at der var behov for at effektivisere kommunernes tilsyn med og

håndhævelse af planlovens § 40 over for de ulovlige helårsbeboelser i sommerhuse.

Stoploven, der blev vedtaget ultimo 1998 (Lov nr. 1022 af 23. december 1998), bestemte at en kommune skal påbyde enhver borger, der ulovligt flytter ind og registreres i CPR i et sommerhus, inden 14 dage at fraflytte sommerhuset og dokumentere, at fraflytning er sket.

Loven indebærer samtidig en pligt for en kommune til efter udløbet af 14 dages-fristen at politianmelde borgeren, hvis ikke flyttepåbudet er efterkommet og dokumenteret.

Ud over politianmeldelsen er kommunen endvidere forpligtiget til at pålægge borgeren kommunale tvangsbøder, indtil flyttepåbudet er efterkommet.

Afviklingsloven blev vedtaget medio 1999 (Lov nr. 371 af 2. juni 1999). Kommunerne fik her mulighed for at meddele de borgere, der før stoplovens fremsættelse 21. oktober 1998 havde etableret ulovlig helårsbeboelse med CPR-registrering i et sommerhus, en afviklingsdispensation af op til 10 års længde (max. indtil 31. marts 2009).

Baggrunden for, at man i loven havde udformet denne mulighed for kommunerne til at meddele dispensation, var, at man ønskede at tage hensyn til de kommuner, der fuldt ud ønskede at bevare deres sommerhusområder som rekreative områder, og som hidtil havde udøvet et effektivt tilsyn.

Det var vigtigt, at afviklingsloven sikrede en reel afvikling af den ulovlige helårsbeboelse uden mulighed for nogen nævneværdig udbygning i afviklingsperioden, samtidig med at ordningen på den anden side skulle tage de fornødne menneskelige hensyn til de helårsbeboere, som måske i en længere årrække havde boet i deres sommerhus uden reaktioner herpå fra kommunalbestyrelsen.

I afviklingsloven er det endvidere bestemt, at kommunerne årligt skal orientere miljøministeren om administrationen m.v. af planlovens regler for sommerhusområderne. Ministeren har i den forbindelse i bekendtgørelse nr. 119 af 21. februar 2000 mere præcist fastlagt de oplysninger kommunerne skal indsende til Miljøministeriet.

I perioden fra 2000 til 2009 har/vil bl.a. disse oplysninger fra kommunerne danne baggrund for en i bemærkningerne til loven forudsat årlig orientering af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg om helårsbeboelsen i de planmæssigt udpegede sommerhusområder.

Det er samtidig hensigten, at kommunernes indberetninger til miljøministeren løbende skal kunne skabe grundlag for et samlet, landsdækkende overblik over udviklingen med hensyn til helårsbeboelser i sommerhusområderne, såvel lovlige som ulovlige.

I Folketingsåret 2004/2005 afgiver ministeren i overensstemmelse med lovbemærkningerne til »afviklingsloven« denne redegørelse – der i forhold til »afviklingslovens« 10-årige tidshorisont – er en midtvejsredegørelse til Folketinget.

Denne redegørelse indeholder dels hovedtal og tendenser fra kommunernes indberetninger i de første 5 år, dels en vurdering af udviklingen i antallet af sommerhuse, der lovligt helårsbeboes med afviklingsdispensation og en vurdering af virkemidlerne i lovgivningen.

3. Kommunernes indberetninger

Kommunernes indberetninger vedrører:

- Forbudet mod helårsbeboelse i sommerhusområder (planlovens § 40, stk. 1) og adgangen til at dispensere fra forbudet i særlige tilfælde (planlovens § 40, stk. 2).
- »Pensionistreglen« (planlovens § 41).
- Afvikling af ulovlige helårsbeboelser iht. »afviklingsloven« (lov nr. 371 af 2. juni 1999).
- Kommunernes tilsyns- og håndhævelsesforpligtelser (planlovens §§ 51 og 51 a).

De talmæssige oplysninger i redegørelsen bygger næsten udelukkende på de oplysninger, som kommunerne har afgivet ved at udfylde og indsende de skemaer, der er optrykt som bilag til bekendtgørelse nr. 119 af 21. februar 2000. Kommunernes oplysninger er i videst muligt omfang umiddelbart blevet lagt til grund for redegørelsen.

Følgende forudsætninger for indberetningerne og redegørelsen kan fremhæves:

- Der findes i dag godt 200.000 sommerhuse (boliger i sommerhusområder) i Danmark.
- 154 af landets 271 kommuner (inkl. København og Frederiksberg) har i dag egentlige sommerhusområder. De øvrige 117 kommuner er således reelt ikke omfattet af hverken bekendtgørelsen eller redegørelsen.
- Medmindre der i redegørelsen udtrykkeligt er anført andet, er samtlige oplysninger om helårsbeboelser i sommerhusområderne baseret på registreringer i CPR.
- Alle opgørelser er baseret på de oplysninger, der forelå pr. 31. marts det pågældende år, dvs. ved udgangen af det pågældende vinterhalvår.

Resultaterne af indberetningerne kan inddeles i 3 hovedgrupper:

- Status for helårsbeboede sommerhuse (afsnit 3.1.).
- Status for administrationen af planlovens § 51 a om flyttepåbud m.v. (afsnit 3.2.).
- Status for administrationen af planlovens § 40, stk. 2, om dispensationer i særlige tilfælde (afsnit 3.3.).

3.1. Status for helårsbeboede sommerhuse

Ud fra kommunernes oplysninger om helårsbeboede sommerhuse fordelt på amter kan følgende hovedtal fremhæves:

- På landsplan er der i dag ca. 16.920 helårsbeboede sommerhuse, dvs. ca. 8,5 % af det samlede antal sommerhuse er helårsbeboede. Udviklingen er gået fra ca. 17.820 i 2000 til ca. 16.920 i 2004.
- Heraf er ca. 16.460 sommerhuse lovligt helårsbeboede, medens der ved udgangen af vinterhalvåret 2003/2004 var ca. 460 sommerhuse ulovligt helårsbeboede.
- Af de i dag helårsbeboede sommerhuse ligger ca. 40 % i Frederiksborg Amt, hvori ca. 15 % af det

samlede antal sommerhuse ligger.

- De ca. 16.460 lovligt beboede sommerhuse er fordelt således efter hjemmelsgrundlag:

Ca. 6.300 (38 %) i kraft af »pensionistreglen« (planlovens § 41).

Ca. 4.900 (30 %) i kraft af bevaret helårsstatus (planlovens § 40, stk. 1), dispensationer i særlige tilfælde (planlovens § 40, stk. 2) eller »amnestien« i 1983 (I 1983 blev lovgivningen vedr. helårsbeboelse i sommerhusområder opstrammet, samtidig med at kommunalbestyrelserne fik mulighed for at lovliggøre etablerede ulovlige helårsbeboelser ved at meddele personlige tilladelser.) (lov nr. 207 af 25. maj 1983).

Ca. 5.200 (32 %) i kraft af »afviklingsloven« (lov nr. 371 af 2. juni 1999), heraf ca. 59 % beliggende i Frederiksborg Amt.

Udviklingen i antallet af helårsbeboede sommerhuse:

	2000	2001	2002	2003	2004
Helårsbeboede i alt :	17818	17162	16666	16794	16920
Lovligt beboede i alt :	17453	16828	16330	16394	16460
Afviklingsdisp. :	7927	7027	6161	5692	5200
Pensionistreglen :	4796	5072	5565	6100	6300
Dispensationer m.v. :	4730	4729	4604	4602	4900

3.2. Status for administrationen af planlovens § 51 a (flyttepåbud m.v.)

På baggrund af kommunernes oplysninger kan nedenstående hovedtal fremhæves :

- I seneste vinterhalvår 2003/2004 er der meddelt i alt ca. 1300 flyttepåbud . Dette tal omfatter både personer, der er flyttet ind i sommerhalvåret 2003 og blevet boende i vinterhalvåret, og personer, der er flyttet ind i selve vinterhalvåret 2003/04.
- Af de nævnte ca. 1300 flyttepåbud er ca. 860 blevet efterkommet rettidigt ved flytning fra sommerhuset inden 14 dage – heraf ca. 420 ved flytning inden for kommunen og ca. 440 ved flytning til en anden kommune.
- Der er indgivet politianmeldelse i ca. 280 sager af de ca. 440 sager, hvor flytning ikke er sket rettidigt. Kommunerne er vidende om, at politiet i 25 tilfælde har reageret på kommunernes anmeldelse jf. også side 8 pkt. 5.1
- Der er i ca. 230 af disse sager også pålagt daglige tvangsbøder. 3 personer har betalt i alt 29 tvangsbøder på mellem 150 og 300 kr. om dagen jf. side 9 pkt. 5.2.

3.3. Status for administrationen af planlovens § 40, stk. 2 (dispensationer i særlige tilfælde)

Reglen i planlovens § 40, stk. 2, giver kommunerne mulighed for i særlige tilfælde at dispensere fra forbudet mod helårsbeboelse i sommerhusområder.

Ifølge kommunernes oplysninger er der i det seneste år fra perioden 2. marts 2003 – 1. marts 2004 meddelt i alt 697 dispensationer efter planlovens § 40, stk. 2. Dette tal har i den forløbne 5-årsperiode svinget mellem 480 og 697 (2004). Det må i den forbindelse bemærkes, at op mod halvdelen af dispensationerne vurderes at være midlertidige – typisk for en enkelt vintersæson, hvor kommunen på denne måde hjælper personer, der er kommet i akut bolignød.

Af de pr. 31. marts 2004 i Danmark i alt 16.920 helårsbeboede sommerhuse var op mod 4.920 af disse lovligt helårsbeboet i kraft af en dispensation til helårsbeboelse i henhold til planlovens § 40, stk. 2, idet den pågældende kommune har vurderet, at der forelå et sådant »særligt tilfælde«, der kunne begrunde, at der i den konkrete borgers tilfælde kunne meddeles tilladelse til helårsbeboelse i henhold til planlovens § 40, stk. 2. Det skal dog bemærkes, at tallet 4.920 også dækker de relativt få helårsbeboede sommerhuse, der har bevaret helårsstatus siden området blev udlagt til sommerhusområde, eller som er helårsbeboet på baggrund af »amnestien« fra 1983.

Østre Landsret har i en afgørelse fra 1996 fastslået, at uanset det i lovmotiverne til planloven er forudsat, »at kommunerne fortsat, vil være tilbageholdende med at dispensere til helårsbeboelse«, findes loven og dens forarbejder ikke at være til hinder for, at en kommune kan give dispensation i andre tilfælde end dem, som er dækket af hidtidig praksis, hvis kommunen efter en saglig og konkret vurdering skønner, at der foreligger et »særligt tilfælde.«

Generelt indikerer antallet af dispensationer, (selv om der har været tale om en vis stigning det seneste år), samt de angivne begrundelser for at meddele disse, at kommunerne administrerer planlovens § 40, stk. 2 i overensstemmelse med lovens ordlyd, nemlig at der kun meddeles dispensation, når en kommunalbestyrelse efter en konkret vurdering skønner, at der foreligger et »særligt tilfælde«.

Kommunens afgørelser i sager om dispensation kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet har i den forløbne 5-årsperiode afgjort i alt 242 sager. Antallet af klager har de seneste år været for nedadgående.

I det seneste år fra 1. april 2003 til 31. marts 2004 har nævnet afgjort 24 sager. Naturklagenævnet har opretholdt kommunens afgørelse i 16 sager, 7 sager er afvist og 1 sag er hjemvist.

4. Afviklingsdispensationer

Udviklingen i antallet af helårsbeboede sommerhuse i kraft af afviklingsdispensationer:

2000	2001	2002	2003	2004
7927	7027	6161	5706	5235

Frederiksborg Amt med 3117, knapt 60 % af de helårsbeboede sommerhuse med afviklingsdispensation

(2004), topper listen. Alle andre amter har under 600 helårsbeboede sommerhuse med afviklingsdispensation.

Det vurderes, at visse kommuner i deres indberetninger ikke har taget højde for, at der er personer, der overgår fra lovligt at helårsbebo deres sommerhus i kraft af en afviklingsdispensation til at have en tilsvarende ret som pensionist.

I forbindelse med stop- og afviklingslovenes fremsættelse vurderede AKF (Amterne og Kommunernes Forskningsinstitut), at antallet af helårsbeboede sommerhuse i kraft af afviklingsdispensationer efter de 10 år ville være ca. 2000.

Ud fra talmaterialet fra Ebeltoft, Trundholm og Frederiksværk Kommuner – tre store sommerhuskommuner med i alt over 26.000 sommerhuse - er afviklingsdispensionsindehavernes alderssammensætning søgt belyst. Af de 1783 afviklingsdispensionsindehavere, som i 2003 fortsat helårsbeboede et sommerhus i en af disse kommuner, er 41 % over 50 år.

Under hensyn til kommunernes geografisk forskellige placering er vurderingen, at det herved fremkomne talmateriale kan siges i rimeligt omfang at afspejle de generelle forhold. Det bemærkes, at antallet af dispensationsindehavere er langt størst i Frederiksværk Kommune, hvor der på baggrund af et samlet antal sommerhuse på ca. 6.400 i 2004 var 772 sommerhuse, som var helårsbeboet i kraft af afviklingsdispensationer, medens Trundholm, Danmarks største sommerhuskommune, med ca. 12.500 sommerhuse kun havde 83 helårsbeboede sommerhuse med afviklingsdispensation.

I 2000 var der i disse 3 kommuner 1485 beboede sommerhuse i kraft af afviklingsdispensationer – et tal der i løbet af 5 år frem til 2004 var faldet til 1032. Tallene viser et fald på samlet ca. 31 % nogenlunde svarende til landsgennemsnittet på ca. 34 %.

I de tre kommuner vurderes der - uden hensyntagen til aldersprofilen og under forudsætning af at fraflytningen fortsætter på samme niveau som fra 2000 til 2004 - at være under 1000 personer tilbage i 2009 med afviklingsdispensationer. Et tal der skal ses i forhold til de 2516 personer, der i 2000 fik meddelt afviklingsdispensationer i de tre kommuner.

Bruges aldersprofilen og fraflytningen i Frederiksværk, Trundholm og Ebeltoft kommuner på hele landet, er vurderingen, at antallet af helårsbeboede sommerhuse i kraft af afviklingsdispensationer vil falde fra 7.927 i år 2000 til mellem 2.000 og 2.500 i 2009, når tilladelserne ophører.

5. Lovenes virkemidler

På baggrund af kommunernes indberetninger kan omfanget af kommunernes brug af politianmeldelse og tvangsbøder i de første 5 år af stop-og afviklingslovenes virke opgøres jf. nedenstående oversigt:

Årstal	Flyttepåbud	Flyttet rettidigt	Ikke flyttet	Politianmeldelse m.	Bøder, iflg. kommunerne	Tvangsbøder	Tvangsbøder inddrevet (personantal)
1999/2000	1060	590	470	195	4	160	7
2000/2001	1330	920	410	350	57	300	11
2001/2002	1370	990	380	295	27	290	11
2002/2003	1518	1037	481	394	29	335	7

2003/2004	1316	866	450	279	25	230	3
-----------	------	-----	-----	-----	----	-----	---

Tallene viser, at der fra stop- og afviklingslovens »start« og til 2004 - de første 5 vinterhalvår – er blevet udstedt mellem ca. 1.000 og 1.500 flyttepåbud årligt.

Antallet af personer, der ikke har efterkommet kommunens flyttepåbud rettidigt i absolutte tal har været nogenlunde konstant og er kun svinget fra 380 til 481 personer.

Oplysningerne om antallet af de af politiet udstedte bøder/bødeforelæg er behæftet med en vis usikkerhed. Det vurderes, at antallet er en del højere, idet ikke alle kommuner systematisk modtager orientering om politiets retsforfølgelse af sagerne jf. nedenfor.

5.1 Politianmeldelse.

Hvis et flyttepåbud efter planlovens § 51 A, ikke efterkommes rettidigt d.v.s. inden 14 dage efter påbudets meddelelse skal kommunalbestyrelsen straks indgive anmeldelse til politiet.

Politianmeldelse kan kun undlades, hvis påbudet fuldt ud er efterkommet, d.v.s. hvis der inden udløbet af fristen på 14 dage både er sket fraflytning af sommerhuset, og hos kommunen er modtaget dokumentation for fraflytningen.

Pligten til at indgive anmeldelse er alene knyttet til den manglende efterkommelse af kommunens påbud og altså ikke overtrædelsen af planlovens § 40.

Stop- og afviklingslovens regler betyder reelt, at den, der har registreret bopæl i et sommerhus, skal kunne dokumentere, at vedkommende bor lovligt – i modsætning til tidligere, hvor myndighederne skulle bevise, at vedkommende boede ulovligt.

Kommunerne opfylder i dag stort set deres forpligtigelse om at politianmelde personer, der ikke efterkommer de kommunale flyttepåbud. Efter et første vinterhalvår i 1999/2000, hvor under halvdelen af dem, der ikke var flyttet rettidigt, blev politianmeldt, var der fra 2001 til 2003 tale om, at ca. 80 % blev politianmeldt. De seneste tal for vinteren 2003/04 viser, at 279 af 450 personer, ca. 62 %, der ikke var flyttet rettidigt, blev anmeldt.

Politianmeldelserne fra kommunerne fører imidlertid – vurderet ud fra kommunernes oplysninger - kun i relativt få tilfælde til idømmelse/vedtagelse af bøde. De seneste tal for vinteren 2003/04 viser, at kommunerne kun ved 25 af 279 politianmeldte personer er orienteret om, at anmeldelsen har ført til bøde-idømmelse/vedtagelse.

Da kommunerne ikke altid er i besiddelse af oplysninger om den videre sagsgang hos politiet, har Skov- og Naturstyrelsen stikprøvemæssigt bedt 7 politikredse oplyse antallet af bødeforelæg/tiltalerejsninger i 2003 for overtrædelse af planlovens § 51 A.

I de 7 politikredse ligger ca. 8.000 eller knapt halvdelen af de helårsbeboede sommerhuse, fordelt på 28 kommuner.

I vinteren 2002/03 har disse kommuner i indberetningerne oplyst, at politiet har modtaget 273 anmeldelser, men at anmeldelserne kun i ca. 10 tilfælde har medført bøde-idømmelse/vedtagelse.

Politiet oplyser vedrørende disse kommuner, at man i 2003 har rejst tiltale i 75 sager, medens

kommunerne i andre 60 sager har trukket anmeldelserne tilbage.

Det må bemærkes, at tallene ikke umiddelbart er sammenlignelige, idet der altid vil være en vis tidsmæssig forsinkelse i politiets ageren, ligesom politiets oplysninger vedrører kalenderåret 2003, medens de kommunale oplysninger drejer sig om vinterhalvåret 2002/03.

Det kan dog konkluderes, at kommunerne ikke altid er orienteret om den videre sagsgang hos politiet. Tallene indikerer, at politiet i langt flere tilfælde end fremgår af de kommunale indberetninger forfølger indgivne politianmeldelser, ligesom det kan konstateres, at kommunerne i et vist omfang trækker politianmeldelser tilbage.

Samlet tegner der sig imidlertid et billede af, at en stor del af de personer, der ikke efterkommer en kommunes fraflytningspåbud, ikke bliver retsforfulgt. En del fordi de ikke politianmeldes af den pågældende kommune, eller fordi politianmeldelserne trækkes tilbage af kommunerne, og en del fordi politiet på trods af politianmeldelse ikke forfølger sagen.

I forbindelse med politiets forfølgelse af sagerne skal det bemærkes, at bevisbyrden i sagerne normalt vurderes at være let for anklagemyndigheden at løfte – idet den nye lovgivning reelt betyder, at den der har registreret bopæl i et sommerhus, skal dokumentere, at vedkommende bor lovligt – i modsætning til tidligere, hvor det var myndighederne, der skulle bevise, at vedkommende boede ulovligt.

5.2 Tvangsbøder

Efterkommes et flyttepåbud ikke rettidigt, skal kommunalbestyrelsen ligeledes pålægge sommerhusbeboeren/erne daglige tvangsbøder indtil flyttepåbudet er efterkommet.

Efterkommes påbudet herefter fortsat ikke, skal kommunalbestyrelsen foretage inddrivelse af tvangsbøderne. Inddrivelsen foretages mindst hver 4. uge for påløbne ikke betalte tvangsbøder – første gang således senest 4 uger efter, at pålæggelsen af tvangsbøder er påbegyndt.

Inddrivelsen af tvangsbøderne varetages i praksis af den kommunale pantefoged og fastsættes ud fra et niveau på ca. 300 kr. om dagen under hensyn til de pågældendes økonomiske situation, og normalt ikke til mindre end 150 kr. dagligt. Tvangsbøderne, som der er udpantningsret for, tilfalder kommunen.

Det fremgår af talmaterialet, at kommunerne efter en indkørfase i årene 2001 - 2003 i 70 - 80 % af de tilfælde, hvor flyttepåbudet ikke var efterkommet til tiden, har pålagt de pågældende tvangsbøder. I 2004 er tallet faldet til godt 50 %.

Det kan konstateres, at antallet af pålagte tvangsbøder til stadighed er en smule mindre end antallet af politianmeldelser.

Politianmeldelsen har imidlertid til formål at sanktionere en strafbar handling, medens tvangsbøder udstedes for at regulere og påvirke en adfærd og falder væk ved lovliggørelse. Det fremgår derfor også af bemærkningerne til stop- og afviklingslovene, at pligten til at udstede tvangsbøder ikke gælder, »hvis det vil være åbenbart meningsløst at pålægge tvangsbøder, f.eks. fordi det rent tidsmæssigt ikke vil være muligt at foretage inddrivelse af disse«.

Det kan konstateres, at kommunerne i meget begrænset omfang har kunnet inddrive tvangsbøder. Antallet af personer, der de enkelte år har betalt tvangsbøder, har endnu ikke været over 11 personer.

En del tvangsbøder falder væk, fordi de pågældende beboere fraflytter boligen i sommerhusområdet. I disse tilfælde opfylder tvangsbøderne deres formål, nemlig at få lovliggjort det pågældende ulovlige forhold.

Skov- og Naturstyrelsen er imidlertid også orienteret om eksempler, hvor kommunen ikke har formået at inddrive tvangsbøderne inden 1. april, hvor det bliver lovligt at være CPR-tilmeldt i et sommerhusområde, og hvor bøderne derfor falder væk.

Indenfor denne kategori synes der både at være tilfælde, hvor den kommunale administration ikke har været tilstrækkelig effektiv og tilfælde, hvor det er lykkedes den ulovlige sommerhusbeboer at trække sagen i langdrag uden, at der vurderes at være noget at kritisere i kommunens forvaltning omkring sagsbehandlingen.

I forbindelse med gennemførelse af strukturreformen er det regeringens plan at ændre forskellige love bl.a. planlovens § 51 A, således at opkrævning og inddrivelse af visse fordringer samles i Skatteministeriet pr. 1. januar 2005.

De planlagte ændringer vil betyde, at kommunerne i stedet for at inddrive tvangsbøderne skal oversende dem »til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden. Oversendelsen foretages mindst hver 4. uge for påløbne ikke betalte tvangsbøder, første gang senest 4 uger efter, at pålæggelsen af tvangsbøderne er påbegyndt.«

Den nye ordning vil i vidt omfang efterkomme kommunernes ønske om ikke at skulle anvende ressourcer til inddrivelse af tvangsbøder, jf. næste afsnit.

5.3 Kommunernes vurdering af virkemidlerne

Den normale praksis i kommunerne er, at sagsbehandleren i forbindelse med politianmeldelsen, tillige udfærdiger brev til den ulovlige sommerhusbeboer med opkrævning af tvangsbøder i første omgang for et kortere antal dage.

Såfremt bøderne ikke betales, udsendes der tilsigelse om møde på kommunen, alternativt foretages en udkørende forretning for at konstatere, om der findes aktiver, der kan foretages udlæg i. Ofte er dette ikke tilfældet og sagen afsluttes med »forgæves udlæg«. Ejer borgeren den pågældende sommerhusejendom, foretages der dog udlæg i denne. Dette udlæg tinglyses, men må igen aflyses d. 1. april, hvor tvangsbøderne bortfalder.

Kommunerne finder, at man ved vurdering af virkemidlerne må tage udgangspunkt i, at de borgere, der overtræder lovgivningen, ofte ikke har mulighed for at finde anden bolig, ligesom deres midler normalt er stærkt begrænsede. I nogle områder er der i en stor del af tilfældene tale om lejere af sommerhuse, hvor der ikke er mulighed for at foretage udlæg i ejendommene.

Det er kommunernes vurdering, at folk umiddelbart har respekt for tvangsbøder, men når de bliver sat ind i, at bøderne bortfalder ved fraflytning eller 1. april, hvor det bliver lovligt at bo i sit sommerhus, daler respekten/det afskrækkende element.

Der er omvendt altid respekt om politiets bøder. Effekten afhænger selvfølgelig af politiets forfølgelse af sagerne, herunder også at det sker relativt kort tid efter kommunens anmeldelse.

Kommunerne vurderer ikke, at effekten af tvangsbøder står i rimeligt forhold til de midler/resourcer kommunerne bruger på inddrivelsen af tvangsbøderne. I tilfælde af, at den kommunale opgave ved inddrivelse af tvangsbøder ophører, vil kommunerne få relativt store administrative besparelser i både de tekniske forvaltninger og incassoafdelingerne, ligesom der vil være tale om reel besparelse af tinglysningsgebyrerne.

Kommunerne finder det imidlertid samtidig vigtigt, at respekten for sommerhuslovgivningen bibeholdes, hvilket anbefales sikres ved en forhøjelse af politiets bøder og ved en hurtig reaktion fra politiets side.

6. Dækadresser

Der har fra forskellige sider været rejst spørgsmål om, i hvilket omfang den nye lovgivning har resulteret i en øget anvendelse af såkaldte dækadresser, d.v.s. at folk, der reelt bor helårs i et sommerhus, men er CPR-registreret på en anden, lovlig adresse. Det faktiske antal helårsbeboere i sommerhusområder ville herefter være langt højere end det opgjorte tal.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der er ansvarlig for CPR-lovgivningen, oplyser, at hovedformålet med registreringen i CPR er at fastslå befolkningens rette bopæl, d.v.s. hvor en person opholder sig og kan træffes. CPR-registreringen skal afspejle de faktiske forhold ud fra et helt neutralt og objektivt grundlag.

Det er kommunerne, der i første omgang er ansvarlig for en korrekt CPR-registrering. Kommunernes afgørelser af CPR-spørgsmål kan indbringes for Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har hverken på grundlag af antallet af klagesager eller antallet af telefoniske henvendelser fra kommunerne belæg for at konkludere, at brugen af dækadresser i sommerhusområder har været/er stigende.

7. De kommunale indberetninger fremover.

Kommunerne afgiver i dag årlige indberetninger i henhold til bekendtgørelse nr. 119 af 21. februar 2000 om kommunalbestyrelsens afgivelse af oplysninger om helårsbeboelse i sommerhusområder, der er udstedt med hjemmel i afviklingsloven.

Miljøministeriet får herved et rimeligt godt overblik over udviklingen i antallet af helårsbeboelser i de forskellige sommerhuskommuner, ligesom de enkelte kommuner også i forskellige sammenhænge har nytte af dette talmateriale.

Bekendtgørelsen vil imidlertid nu blive gennemgået med henblik på at smidiggøre den fremtidige indberetning fra kommunerne.

8. Konkluderende bemærkninger

- Det er som udgangspunkt ikke tilladt at bo helårs i en bolig i et sommerhusområde. Reglerne bør derfor effektivt sikre, at der ikke ulovligt flytter nye helårsbeboere ind i sommerhusområder. I den forbindelse er det vigtigt, at virkemidlerne både er egnede, brugbare og benyttes som foreskrevet ved den håndhævelse af reglerne, der er nødvendig.

- Regeringen har med tilfredshed noteret sig, at udviklingen er på vej i den rigtige retning, idet det samlede antal helårsbeboede sommerhuse i 5-årsperioden er faldet med op mod 1.000 boliger. Det endda samtidig med, at antallet af pensionister, der i henhold til »pensionistreglen« helårsbeboer deres sommerhus, er steget markant fra ca. 4.800 til ca. 6.300.
- Det er ligeledes tilfredsstillende, at antallet af sommerhuse, der er lovligt beboede i kraft af afviklingsdispensationer, i perioden er faldet fra ca. 7.900 til ca. 5.200 eller med ca. 33 %. Det bemærkes i den forbindelse, at afviklingsdispensationerne har en 10-årig tidshorisont, og altså løber frem til 2009. Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut har i rapporten »Helårsbeboelse i sommerhuse«, marts 1999 anslået, at antallet af »ulovligt« beboede sommerhuse efter en overgangsperiode på ti år nok vil være bragt ned til godt 2000. En prognose, der på baggrund af det foreliggende talmateriale ikke synes usandsynlig.
- Regeringen finder, at afviklingen forløber tilfredsstillende, ligesom der tilsyneladende er tale om et begrænset antal sommerhuse, der vil være helårsbeboede i kraft af afviklingsdispensationer ved udløbet af den 10-årige afviklingsperiode.
- Sommerhusområderne bør anvendes i overensstemmelse med lovgivningen og dens intentioner - til rekreative og fritidsmæssige formål. Regeringen ønsker at sende det signal, at reglerne, der forbyder helårsbeboelse i sommerhusområder, skal tages alvorligt, ligesom det ikke skal kunne betale sig at overtræde dem. Der er derfor ikke grundlag for at ændre/forlænge afviklingsdispensationerne. I den forbindelse bemærkes, at kommunerne har mulighed for at imødegå urimeligheder ved at meddele dispensationer i henhold til planlovens § 40, stk. 2.
- Regeringen finder anledning til at understrege, at det fortsat er vigtigt også fremover at sikre en tilfredsstillende udvikling i antallet af helårsbeboede sommerhuse. Stop- og afviklingslovenes bestemmelser om politianmeldelse og pålæg af tvangsbøder i tilfælde, hvor et flyttepåbud ikke efterkommes rettidigt, bør derfor konsekvent efterleves af kommunerne, ligesom det er vigtigt, at politiet følger op på kommunernes anmeldelser.
- Den hidtidige udvikling i antallet af helårsbeboere i sommerhusområder tager regeringen til indtægt for, at de nuværende virkemidler har en tilfredsstillende præventiv effekt, som der derfor ikke er grundlag for at ændre. I denne vurdering indgår også, at inddrivelsen af tvangsbøder pr. 1. januar 2005 overgår fra kommunerne til Skatteministeriet, og at kommunernes derved fremover slipper for denne efter deres opfattelse unødigt resourcekrævende opgave.

Hermed slutter redegørelsen.